

Toplantı : 9

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 1437

**Millî Eğitim Bakanlığı Merkez kuruluş ve görevleri hakkında
2287 sayılı Kanunun 4, 5 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesi
hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni
ve Cumhuriyet Senatosu Millî Eğitim ve Bütçe ve Plân
komisyonları raporları (Millet Meclisi 1/205;
Cumhuriyet Senatosu 1/1098)**

(Not Millet Meclisi S. Sayısı : 106)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1163*

29 . 4 . 1970

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 27 . 4 . 1970 tarihli 74 ncü Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Millî Eğitim Bakanlığı Merkez kuruluş ve görevleri hakkında 2287 sayılı Kanunun 4, 5 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Ferruh Bozbeyle
Millet Meclisi Başkanı*

NOT : Bu tasarı 13 . 2 . 1970 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 10, 17, 20, 27 . 4 . 1970 tarihli 67, 71, 72 ve 74 ncü birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 106)

Millî Eğitim Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Millî Eğitim Komisyonu
Esas No. : 1/198
Karar No. : 9*

8 . 5 . 1970

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 27 . 4 . 1970 tarihli 74 ncü Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilen, «Millî Eğitim Bakanlığı merkez kuruluş ve görevleri hakkında 2287 sayılı Kanunun 4, 5 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun» tasarısı, Komisyonumuzun 7 . 5 . 1970 tarihli toplantısında Millî Eğitim Bakanı ve diğer ilgililerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu.

Tasarının gerekçesinde de ifade olunduğu üzere; Eski Şûra uygulamalarında sınırsız olan üye sayısı bu defa daha verimli çalışmalara imkân verebilecek surette azaltılmakta; tabî üye-

lik, seçimlik üyelik, davetli üyelik ve müşahitlik indas edilmek suretiyle kuruluşa denge ve ahenk getirilmekte ve toplantıların yılda en az bir defa yapılması ve daimî bir büro kurulması suretiyle de Millî Eğitim Şûrasına müesseriyyet ve devamlılık kazandırılmaktadır.

Yeni bir malî külfet getirmiyen aksine üye sayısının sınırlandırılması dolayısıyla Şûra giderlerini azaltan tasarı Komisyonumuzca da benimsemiş ve Millet Meclisi metni aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve havalesi gereğince Bütçe ve Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Bu kanunda Başkan

ve Sözcü

Kastamonu

M. Çamlıca

Bolu

A. Yılmaztürk

Kâtip

Sivas

Muhalefet Şerhi eklidir.

H. Öztürk

Cumhurbaşkanınca S. Ü.

H. Dener

Ağrı

S. Türkmen

Kars

M. Hazer

Bitlis

O. Kürümoğlu

Konya

M. Varışlı

Tabî Üye

Söz hakkım mahfuzdur.

S. Karaman

2287 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinde yapılan değişikliğe ait

MUHALEFET ŞERHİ

Bu maddede değişiklikle Millî Eğitim Şûralarında gerekli elâstikiyet yok edilmiştir. Merkez örgütünden 40 kadar üye ve yine üniversite ve eğitim fakültelerinden 12 üye seçimsiz tabî üye olarak alınmıştır. Ayrıca, 15 kişilik bakana tanınan davet edilecek üye ile 65 kişilik bakanın siyasi etkisinde olan üye sağlanmış olacaktır. Ayrıca, Eğitim enstitüleri, Yüksek Öğretmen Okulu ve Yüksek İslâm Enstitüsünden seçilecek ikişer öğretmen veya idarecinin de teklif edilenler içinden Bakanlık Müdürler Komisyonunca seçilecek 8 kişi ve yine ortaokul, lise, İlköğretmen Okulu, Ticaret Lisesi, Teknisyen Okulu, Sanat Enstitüsü, Kız Sanat Enstitüsü, Otelcilik Okulu ve İmam - Hatip Okulu gibi müesseselerden seçilecek ikişer kişinin de Bakanlık Müdürler Komisyonunca seçilmiş olması 20 kişilik üye üzerinde de bakanlıkça etkili bulunduğu göz önünde tutulunca 85 kişi üzerinde bakan ve merkez örgütü tamamen etkili demektir.

Böylece, 140 kişi tahmin edilen Şûra üyelerinin % 65 i üzerinde bakan dolaylı olarak etkili olacaktır. Çıkacak sonuçlarda tarafsız, demokratik ve adalete uygun bir gerçeği sağlamaya bu oran engel olacaktır. Ayrıca, 150 bin ilkokul öğretmenin Şûrada 8 öğretmenle temsil edilmektedir ki, bu oransızlık adalete uygunsuzluğun açık bir örneğidir. Yine orta ve meslekî öğretimin on ayrı dalından alınan ikişer öğretmenle branşlarla ilgili sorunların çözülemeyeceği, hiç değilse her branşı temsil eden bir veya iki öğretmenin bulunması zorunluluğu vardır. Kanun tasarısında bu gerçeğe de yer verilmemiştir.

Ayrıca, üye sayıları 40 bin veya 70 bini buhauş meslekî sendikalarından da yalnız birer üye alınmasının kanunda yer alışı da hatalıdır.

Daha önemli bir gerçek de Şûraya katılacak maliyeci, ekonomici ve mülkî idareciler için bir kayıt konmamıştır. Bunun da konması gereklidir.

Hüseyin Öztürk

Sivas Senatörü

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. : 1/1098
Karar No. : 65

12 . 5 . 1970

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 27 . 4 . 1970 tarihli 74 ncü Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, Millî Eğitim Bakanlığı merkez kuruluş ve görevleri hakkında 2287 sayılı Kanununun 4, 5 ve 6 ncı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı Komisyonumuzun 12 Mayıs 1970 tarihli 15 ncü Birleşiminde, ilgili Hükümet temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, 1946 yılında mevcut eğitim ve öğretim kurumları göz önünde tutularak tesis edilmiş olan Millî Eğitim Şûrasının, bugünkü eğitim, öğretim, ilim, kültür ve meslek kuruluşlarının temsilcilerinden kurulmasına imkân sağlamak amacıyla hazırlanmış bulunmaktadır.

Mevcut kanunda, Millî Eğitim Şûrasının görev ve yetkileri, Millî Eğitim Bakanlığı kuruluş ve görevlerinin bütünlüğü içinde mütalâa edilmiş bulunduğundan, tasarıda Şûranın görev ve yetkileri ile ilgili maddeler üzerinde her hangi bir değişiklik düşünülmemiş; sadece, kuruluşla ilgili olup daha önce 10 . 6 . 1946 tarih ve 4926 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan 4 ncü madde ile, toplantılar ve gündemle ilgili olan 5 ve 6 ncı maddeler, bugüne kadar görülen aksamalar ve noksanlar dikkate alınarak yeniden tedvin edilmiştir.

Tasarı ile, eski Şûra uygulamalarında sınırsız olan üye sayısı, daha verimli çalışmalara imkân verecek surette azaltılmakta; tabii üyelik, davetli üyelik, seçimli üyelik ve müşahitlik ihdas edilmek suretiyle kuruluşa denge ve ahenk getirilmekte, Şûra gündemi ile ilgili konularda eğitim ve kültür alanlarında tanınmış kurum ve kişilerin Şûraya katkıda bulunmaları sağlanmakta; toplantıların yılda en az bir defa yapılması ve daimî bir büro kurulması suretiyle de Millî Eğitim Şûrasına müessiriyet ve devamlılık kazandırılmaktadır.

Yukarıda özetle arz edilen hususları ihtiva eden tasarı, Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1 ncı, 2 ncı ve 3 ncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

III - Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan ve Sözcü

Ankara
Y. Köker

Ankara
İ. Yetiş

Edirne
M. N. Ergeneli

Kütahya
İ. E. Erdinç

Malatya
N. Akyurt

Tabii Üye
S. Özgür

Trabzon
A. Ş. Ağanoğlu

Urfa
İ. E. Karakapıcı

**Millet Meclisinin kabul ettiği
metin**

*Millî Eğitim Bakanlığı Merkez
kuruluş ve görevleri hakkında
2287 sayılı Kanunun 4, 5 ve
6 ncı maddelerinin değiştiril-
mesi hakkında kanun tasarısı*

MADDE 1. — Millî Eğitim
Bakanlığı Merkez Kuruluş ve
Görevleri hakkındaki 2287 sa-
yıılı Kanunun 4, 5 ve 6 ncı mad-
deleri aşağıdaki şekilde değiş-
tirilmiştir.

Madde 4. — Millî Eğitim Şû-
rası aşağıdaki yazılı üyelere
kurulur;

A) Tabii üyeler;
a) Millî Eğitim Bakanlığın-
dan :

Millî Eğitim Bakanı,
Müsteşarlar ve Yardımcıları,
Talim ve Terbiye Kurulu
Başkanı,

Teftiş Kurulu Başkanı,
Gündemle ilgili konularda Ta-
lim ve Terbiye Kurulunca gö-
revlendirilecek üç Kurul üyesi,
Gündemle ilgili konularda
Bakanlık Müdürler Komisyo-
nunca görevlendirilecek üç Ge-
nel Müdür veya Daire Müdü-
rü,

Gündemle ilgili konularda
Teftiş Kurulunca görevlendirile-
cek üç Bakanlık Müfettişi,

Hukuk Müşaviri,
Memleketimizin coğrafi böl-
geleri dikkate alınmak sureti
ile Bakanlık Müdürler Komis-
yonunca görevlendirilecek ye-
di Millî Eğitim Müdürü,

b) Üniversitelerden :
Üniversite Rektörleri,
Eğitim Fakültesi Dekanları,
c) Devlet Plânlama Teşki-
lâtından :

**Cumhuriyet Senatosu Millî
Eğitim Komisyonunun
kabul ettiği metin**

*Millî Eğitim Bakanlığı Merkez
kuruluş ve görevleri hakkında
2287 sayılı Kanunun 4, 5 ve 6
ncı maddelerinin değiştirilmesi
hakkında Kanun*

MADDE 1. — Millet Mecli-
si metninin 1 ncı maddesi ay-
nen kabul edilmiştir.

**Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve
Plân Komisyonunun kabul
ettiği metin**

*Millî Eğitim Bakanlığı Merkez
kuruluş ve görevleri hakkında
2287 sayılı Kanunun 4, 5 ve 6
ncı maddelerinin değiştirilmesi
hakkında kanun tasarısı*

MADDE 1. — Millet Mecli-
since kabul edilen 1 ncı mad-
de aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği
metin

Plânlama Müsteşarı,
Sosyal Plânlama Dairesi Baş-
kanı,

(B) Seçimle gelen üyeler :

a) Üniversitelerden :

En az dört Fakültesi bulu-
nan üniversitelerden seçilecek
biri Üniversite temsilcisi,

Eğitim Fakültelerinden veya
Eğitim Kürsüsü veya Bölümü
bulunan Fakültelerden seçile-
cek birer Fakülte temsilcisi,

b) İlköğretimden :

Son Şûra döneminde 4357
sayılı Kanunun 5 nci maddesi-
nin (A) bendine göre «üstün
başarılı» sayılmış olan köy öğ-
retmenleri, kasaba ve şehir öğ-
retmenleri ve ilköğretim mü-
fettişlerinden her valilikçe tek-
lif edilecek birer aday arasın-
dan memleketimizin coğrafi
bölgeleri de dikkate alınması
suretiyle Bakanlık Müdürler
Komisyonunca, bu Komisyo-
nun tesbit edeceği esaslara gö-
re, seçilecek beş köy veya bu-
cak öğretmeni, üç şehir veya
kasaba öğretmeni, üç ilköğre-
tim müfettişi,

c) Genel, meslekî ve teknik
ortaöğretimden :

Son Şûra döneminden, 1702
sayılı Kanunun 18 nci madde-
sine göre «takdirname» ile tal-
tif edilmiş öğretmen veya ida-
reciler arasından aşağıdaki
okul tiplerinin her birini tem-
sil etmek üzere, Bakanlık Mü-
dürler Komisyonunca, bu Ko-
misyonun tesbit edeceği esas-
lara göre seçilecek ikişer üye :

Ortaokul, lise, ilköğretmen
Okulu, Ticaret Lisesi, Teknis-
yen Okulu, Erkek Sanat Ensti-
tüsü Kız Sanat Enstitüsü Otel-

Cumhuriyet Senatosu Millî
Eğitim Komisyonunun
kabul ettiği metin

Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve
Plân Komisyonunun kabul
ettiği metin

Millet Meclisinin kabul ettiği
metin

cilik Okulu ve İmam - Hatip
Okulu.

ç) Eğitim Enstitülerinden
öğretmenler kurulunca teklif
edilecek birer aday arasından
Bakanlık Müdürler Komisyo-
nunca seçilecek iki öğretmen
veya idareci,

d) Yüksek öğretmen okul-
ları öğretmen kurullarınca tek-
lif edilecek birer aday arasın-
dan Bakanlık Müdürler Komis-
yonunca seçilecek iki öğretmen
veya idareci,

e) Erkek Teknik, Kız Tek-
nik, Ticaret ve Turizm Yüksek
Öğretmen Okulları ve Tatbiki
Güzel Sanatlar Okulu öğretmen
kurullarınca seçilecek birer öğ-
retmen,

f) Yüksek İslâm Enstitüle-
ri öğretmenler kurulunca tek-
lif edilecek birer aday arasın-
dan Müdürler Komisyonunca
seçilecek iki öğretmen veya
idareci,

g) İktisadi ve Ticari İlim-
ler Akademilerarası Kurulca
seçilecek iki temsilci,

h) Devlet Güzel Sanatlar
Akademisince seçilecek bir tem-
silci,

i) Devlet Mühendislik ve Mi-
marlık Akademilerarası Kurul-
ca seçilecek iki temsilci,

1) Devlet Konservatuvarın-
ca seçilecek iki temsilci,

j) Özel okullarca seçilecek
üç temsilci,

k) Son kongrelerini normal
şekilde yapmış olan çeşitli öğ-
retmen dernekleri Federasyo-
nu, Konfederasyonu ve sendi-
kalarından kayıtlı üye sayıları
en fazla olan üç kuruluştan
kendilerinin gösterdikleri birer

Cumhuriyet Senatosu Millî
Eğitim Komisyonunun
kabul ettiği metin

Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve
Plân Komisyonunun kabul
ettiği metin

Millet Meclisinin kabul ettiği
metin

temsileci ile, bunun dışında ka-
lan diğer meslekî kuruluşlar
arasından Bakanlıkça kur'a ile
tesbit edilecek üç temsileci,

1) Millî Eğitim Bakanlığın-
a bağlı müzeler, kütüphaneler
ve halk eğitimi başkanlıkları
elemanlarından son Şûra döne-
minde «takdirname» ile taltif
edilenler arasından, Bakanlık
Müdürler Komisyonunca bu
Komisyonun tesbit edeceği esas-
lara göre seçilecek ikişer üye,

Şûraya seçimle katılacak üye-
ler üç yıl için seçilirler, yapıla-
cak seçimlerde asli üye sayısı
kadar da yedek üye seçilir. Dö-
nem içinde görevlerinden ayrı-
lan üyelerin sürelerini yedek
üyeler tamamlarlar.

C) Millî Eğitim Bakanı ta-
rafından davet edilecek üyeler:

a) Gündemdeki konularla
ilgili resmî veya özel ilmî ku-
rumlardan en çok beş üye,

b) Meslekten veya meslek
dışından gündemdeki konular-
la ilgili en çok on üye,

Davetli üyelik yalnız davet
olunulan toplantı içindir.

Millî Eğitim Bakanı, ilgili
diğer bakanlıklar ile çeşitli ku-
ruluşlardan Şûraya müşahitler
davet edebilir.

Madde 5. — Millî Eğitim Şû-
rası, Millî Eğitim Bakanının
daveti üzerine normal olarak
yılta bir defa 1 Haziran - 1
Ekim arasında tesbit edilecek
bir tarihte toplanır.

Olağanüstü hallerde Bakan,
Şûrayı toplantıya çağırabilir.
Millî Eğitim Bakanı Şûranın
tabîî Başkanıdır. Şûra yıllık
toplantısının ilk oturumunda
ayrıca, toplantıları idare etmek

Cumhuriyet Senatosu Millî
Eğitim Komisyonunun
kabul ettiği metin

Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve
Plân Komisyonunun kabul
ettiği metin

Millet Meclisinin kabul ettiği
metin

üzere, Bakanlık Merkez Kuruluşunda görevli üyeler dışında iki başkanvekili seçer.

Şûra üye tamsayısının en az üçte ikisi ile toplanır ve kararlar üye tamsayısının salt çoğunluğu ile verilir.

Şûranın gündemi Talim ve Terbiye Kurulunca tesbit edilir. Gündem ile o devre Millî Eğitim çalışmaları hakkında hazırlanacak rapor ve gerekli dokümanlar toplantıdan en geç bir ay önce üyelere gönderilir.

Şûra üyelerinin gündem dışı teklifleri Şûra tarafından kabul edildiği takdirde, gelecek Şûra gündemleri için incelenmek üzere Bakanlığa sunulur.

Madde 6. — Millî Eğitim Şûrası yönetim ve yazı işleri sekreterlik hizmetleri, Talim ve Terbiye Kurulu üyeleri arasından, Bakanlıkça tâyin edilecek bir Genel Sekreter tarafından idare edilen Şûra Daimî Bürosunca yürütülür. Bu Büro, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına bağlıdır. Genel Sekreter Şûranın tabîi üyesidir.

Şûra kararları en geç üç ay içinde Bakanlıkça yayımlanır. Bakan tarafından tasdik edilen Şûra kararları, Bakanlık Tebliğler Dergisinde ilân olunur.

Şûra dokümanları Şûra üyelerine parasız gönderilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Millî Eğitim Bakanı yürütür.

Cumhuriyet Senatosu Millî
Eğitim Komisyonunun
kabul ettiği metin

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve
Plân Komisyonunun kabul
ettiği metin

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci maddede aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü maddede aynen kabul edilmiştir.